

www.e-rara.ch

In Sacrosanctum Daudis Psalterium Commentarii

Musculus, Wolfgang

Basileae, Anno M.D.LXIII. [1563]

Universitätsbibliothek Bern

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-110981>

Psalmus CXXV.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

rati sumus: modò uigilemus & circūspiciamus, ne nobis ipsi laqueos seruitutis struamus. Vtū. C
tur hoc uersiculo homines בליעל, omnis disciplinæ expertes, ubi iugo Christi colla sua exe
merunt, quasi hoc eripi ē laqueo uenantium, & contrito laqueo liberari, nulli esse disciplinæ
subiectum, & quauis ecclesiastica reformatione contempta & repressa, pro libidine carnis om
nis generis nequiciæ & cor & animus & corpus ad seruiendum tradere.

OBSER.

Auxilium nostrum in nomine Domini.)

Vers. 8.

Cogitemus hic, quorum sit uox ista. Vsurpatur hic uer
ficus à plerisq; dum sacra quædam aggredi conantur: quibus id optarim ex animo, ut tales
essent, & eiusmodi sacra celebrarent, ut quòd populus fidelium uerè, & per experientia, magnis
periculis auxilio Domini ereptus, magno cum gaudio canit, id & ipsi pari cum ueritate, tū ex
perientia canere possent. Omnino non potest quisquam ex animo & uerè dicere, quòd auxi
lium ipsius sit in nomine Domini, nisi primum pertineat ad nomē Domini, Domino uerè san
ctificatus: deinde fide sit diuini nominis præditus: tertio sic uiuat, & sic propter gloriā diuini
nominis periclitetur, ut auxilium à Domino, in ipsius nomine & petere & sperare & accipere
possit. Quis autem adeò stupidus est, qui non uideat, quā non sint ista quorumuis, & omniū
minimè eorum, qui nec agunt quicquam, nec patiuntur, sincerè propter nomen Domini: nec
ea sunt fide erga Deum præditi, ut quod dicunt ore, ex corde candido & integro dicant.

PSALMVS CXXV.

Canticum graduum.

Canitur hoc psalmo in genere de sempiterna protectione fidelis populi Dei, qui firma fiducia à Deo
pendens, firma & perpetua custodia Dei munitur.

1 Vi confidunt Domino, erunt sicut mons Sion, qui nō mouetur,
in seculum permanet.

2 Hierusalem, montes in circuitu eius: & Dominus in circuitu po
puli sui, nunc & usq; in seculum.

3 Quoniam non firmabitur sceptrum impietatis super sortem iu
storum: ne mittant iusti ad iniquitatem manus suas.

4 Benefac Domine bonis, & ijs qui recti sunt corde suo.

5 Qui uerò peruersitate sua declinant, abducet eos Dominus cum operatori
bus iniquitatis, pax super Israelem.

LECTIO.

Qui confidunt Domino, erunt.) Ebr. *יִשְׁכְּנוּ בְּיָמֵינוּ לֵאמֹר*: id est, Qui

Vers. 1.

confidunt in Domino, sicut mons Sion, non mouebitur, in seculum sedebit. Græc. & Vulg. lat.
Non commouebitur in æternum, qui habitat in Hierusalem. Hieron. Immobiles in æternum ha
bitabiles. Felix, In æternum habitabit. Pagn. In seculum manebit. Camp. Erunt sicut mons Siō,
qui nunquam tolletur de loco suo. Chald. habet, In seculum habitabitur.

Vers. 3.

Quoniam non firmabitur sceptrum.) Ebr. *יִגְדֵּל יָדָיו*: id est, Quoniam nō quiescet,
uel quietum erit sceptrum impietatis. Græc. & Vulg. lat. Quia non relinquet Dominus uirgā
peccatorum. Hieron. Quia nō requiescet uirga impietatis. Sic & Felix, & Iustin. & Pagn. Cāp.
Quare non sinet sedem figere eum, qui scepro impietatis tyrannidem exerceat.

Vers. 5.

Qui uerò peruersitate sua declinant.) Ebr. *יִפְּלוּ מִלְּפָנָיו*: Vulg. lat. Declinantes autem in
obligationes. Hieron. Qui autem declinant ad prauitates suas. Felix, Declinantes per peruer
sa eorum. Camp. Illos uerò, qui alijs præcipitia parant.

EXPLA

NATIO.

Vers. 1. & 2.

Qui confidunt Domino.) Duobus primis uersib. Propheta de eo canit, quòd qui spem in Do
minum collocant, nunquam subuerti poterunt. Erunt, inquit, illi sicut mons Sion, qui nō mo
uetur, in seculum permanet. Potest hoc bifariam exponi. Aut simpliciter de monte Sion, qui
firmitate sua immotus perstat in seculum, ut ad eum modum & ij qui spe firma à Domino pen
dent, quicquid accidat, immoti & erecti consistant, nec ullis tentationibus subuertantur. Aut
de cœlesti Sion, ecclesia electorum, ut sicut illa inuicta permanet, ita inuicti perseuerent etiam
credentes. Verum meo iudicio prior expositio, ut simplicior, ita & germanior uidetur. Nā po
sterior rem eandem diuidit, & partem toto comparat. Etenim ecclesia electorum quid aliud
est, quā ecclesia confidentium Domino, qui pars illius existunt. Vt idem sit, ac si dicas: Qui
confidunt Domino, erunt sicut ecclesia confidentium Domino.

Vers. 2.

Hierusalem, montes in circuitu eius.) Et hic uersus priorem expositionem confirmat. Nam, ut
in primo firmitatem montis Sion similitudinis uice proposuit, illiq; fiduciam & spem san
ctorum, à Domino immotè pendentium comparauit: ita hic situm ciuitatis Hierusalem ad
hoc inducit, ut custodiam Dei, qua populum suum uigilantissimè complectitur, considera
dam proponat. Hierusalem, inquit, montes habet in circuitu suo. Hac imagine considera mihi
diuinam custodiam & protectionem, qua populus Dei communitur. Nam ut Hierusalem
montibus

A montibus circumiacentibus contra incursum hostilem munitur, ita est in circuitu populi sui Dominus, ut illum custodia & protectione sua communiat. Itaque hoc uersu rationem reddit, quare ecclesia sanctorum populus Dei, confidentes Domino, firmi sint sicuti mons Sion: propterea uidelicet, quod custodia & protectione Dei muniuntur & conseruantur. Et ut custodiam hanc Dei non temporariam, sed sempiternam esse moneat, addit: Nunc & usque in seculum. Respondet ei, quod primo uersu dixit, Qui non mouetur, in seculum permanet.

Quoniam non firmabitur sceptrum impietatis.) Sententiæ præmissæ uidebatur obstare, quod impij in hoc seculo præualidi & potentes, rerum domini fideles persequuntur, & ecclesiam confidentium Domino subuertere nituntur. Hos intelligit per sceptrum impietatis, id est, Regnum impiorum. Dicit itaque: Quoniam non infirmabitur sceptrum impietatis super sortem iustorum. Hoc est, Regnum impiorum non præualebit sorti iustorum, non opprimit felicitatem ac hæreditatem fidelium. Quare? Quia custodiuntur à Domino, ne uicti manus suas ad iniquitatem mittant, hoc est, iniquæ se & impiæ seruituti, scelerum & flagitiorum subijciant, & impiorum consortes efficiantur.

Benefac Domine.) Appreciationem habet hic uersus. Ah Domine, inquit, benefac bonis & rectis hominibus, qui corde sunt erga te recto & integro. Adfliguntur in mundo, tu illos amanter complectere, & beneficentia tua solare, ac felices redde.

Qui uero peruersitate sua declinant.) Perstringit hoc uersu subdolos & uafros hypocritas, qui cum corde à rectitudine bonorum absint quam longissimè, simulant tamen externè religionem Dei. Hos uocat *וְרִשְׁוֹן*, id est, declinantes & obliquos, idque propter peruersitatem cordium ipsorum. Adiungit, quale sit illis expectandum à Domino iudicium. Abducet eos Dominus, inquit, cum operatoribus iniquitatis. Hoc est, iudicabit eos eo iudicio, quo iudicaturus est operarios iniquos, uafros, ac subdolos. Coniungit eos operatoribus iniquitatis, quibus planè sunt similes & ipsi operarii iniqui ac peruersi. Est autem abducere aliquem, nihil aliud, quam supplicio tradere: ut perinde sit, ac si dicas, Qui clanculum quæ aliorum sunt, suffurantur, & à fide bonorum uirorum perfidia sua declinant, hos iudex cum furibus abducet. Addit, Pax super Israel. Quod uel sic legi potest: Pax sit super Israel, id est, populum Dei: uel sic, Pax erit super Israel: uidelicet, quando perfidi, peruersi, & impij diuino fuerint iudicio sublati.

Qui confidunt Domino, erunt sicuti mons Sion.) Obserua hic, quæ sit ueræ fidei ac spei constantia, quam spiritus sanctus hoc uersu similitudine montis firmi & immoti commendat. Poterat dicere, Qui iusti sunt: uel, Qui perfecti sunt. Verum dicit, Qui confidunt. nec simpliciter, Qui confidunt, ne carnis fiduciam: sed, Qui confidunt Domino, ut fidem, spem, & fiduciam, non in carnis brachium, sapientiam & uires, sed in Dominum collocatam deprædicet, & tanquam firmam & immotam commendet. Hæc fides rara est, quia electorum est, quorum & prouentus admodum tenuis est, & uita abscondita & despicibilis in oculis mundi.

Hierusalem, montes in circuitu eius.) Consideremus hoc loco, unde sit, quod ij qui Domino confidunt, nullis possunt tentationibus, nullis impiorum uiribus subuerti. Ex eo uidelicet, quod protectione & auxilio Dei confirmantur, à quo in omnibus custodiuntur ac defenduntur. Magna quidè est fidei uirtus, uerum nisi diuina uirtute confirmaretur credentis animus, & uita illius custodia Dei communiretur, impar esset tentationibus satanæ, & impugnationibus impiorum. Itaque constantia nostra ex eo est, quod nos custodia & prouidentia Dei undequaque cingit.

Quoniam non firmabitur sceptrum imp.) Obseruanda est hoc uersu magna consolatio omnium iustorum, qui in hoc seculo per impiorum potentiâ, & tyrannidem adfliguntur. Promittit illis spiritus sanctus, haudquaquam futurum, ut regnum satanæ, sceptrum illud impietatis, quod regnat in impijs, sortem ipsorum, quâ à Domino acceperunt, pessundet, & ipsos suo dominio subijciat. Deinde obserua, quod non dicit, Quoniam sceptrum impietatis non impugnet iustos: sed, Non firmabitur super sortem iustorum. Hoc illi permittitur, ad gloriam Dei, & utilitatem iustorum, ut sortem iustorum impugnet, & conuellere tentet: uerum infirmi sunt omnes illius conatus, Domino illis resistente. Tertiò, obserua dictionem sortis. Primum expende gratiam Dei. Etenim non meriti, sed gratiæ est, quicquid sorte obuenit. Deinde quicquid accadat corporibus, & temporarijs bonis sanctorum, fors illorum, id est, uera felicitas & hæreditas, haudquaquam tyrannidi impiorum subijcietur. Quartò, & illud expende, quod dicit, Ne mittant iusti ad iniquitatem manus suas. Cogitemus hanc esse sortis nostræ firmitatem, quod à Domino custodimur, ne seruiamus iniquitati. Seruus enim iniquitatis est, qui manus suas, id est, uitam & omnia acta sua ad iniquitatem transfert. Quisquis hoc facit, expers est sortis sanctorum.

Benefac Domine bonis.) Obserua quod non dicit, Benefac Domine perfectis, qui nulla in re delinquant: sed, Benefac Domine bonis, & rectis corde. Boni sunt, & recti corde, qui animo sunt simplici, candido, & integro. Hoc genus hominum Deo est acceptissimum, licet aliquando per infirmitatē peccent & ipsi. Deinde obseruemus Prophetæ erga eos affectum. Sic & nos affici cōuenit erga bonos, simplices, & integros homines, quamuis contempti sint in hoc seculo.

Qui uero peruersitate sua declinant.) Consideremus primum hoc uersu, quod declinantes ac peruersi

uerfos homines bonis & rectis corde opponit, id quod ociosum non est. Nā hæc est oppositum natura, ut se inuicem manifesta reddant. Boni & recti homines in fide Dei, simplicitate & integritate sua perstant: contra peruersi & maliciosi prauitate sua à fide Dei declinant, & mundo sese accommodant. Deinde obserua, quod non simpliciter dicit, Qui uerò declinant: sed, Qui uerò peruersitate sua declinant. Etenim aliud est ex infirmitate carnis, animi, uel etiam si dei, tentationibus cedere, & à scopo recti declinare, id quod nonnunquam & sanctis usituenit: cuius rei uel apostolus Petrus testis est. & aliud, ex malicia, prauitate, & peruersitate cordis uari ac subdoli, à fide Dei declinare, quod sanctorum esse non potest: est autem omnino hominum malorum & impiorum, quos Deus ex animo detestatur, quamuis conspicui sint in hoc seculo, & plerumque sancti & iusti esse uideantur. Hoc genus hominum ecclesiam Christi inde ab Apostolorum tempore corrumpit, & specie sanctimonie decipit. Tertiò & illud expède, quod dicit: Abducet eos Dominus. Ergo cogemur illos in populo Dei ferre, donec iudicio Dei ad supplicia ducantur. Nihil ad eorum submotionem poterunt boni & recti corde: sed Dominus est, qui illos abducet suo tempore. nimirum, quādo separabit malos de medio iustorum, in extremo scilicet iudicio, ubi dicturus est: Ite maledicti in ignem æternum. Quartò, obseruamus etiam hoc, quod dicit: Cum operatoribus iniquitatis. Qua in re considerandum est, quā sit diuersum à iudicio mundi futurum iudicium Dei, in quo illi qui nunc regnant, & titulis iusticie magni & clari habentur, tanquam operadores iniqui & peruersi ad supplicium æternum abducentur. Qua de re uide uerba Christi Matth. 7. ibi: Discedite à me omnes operarij iniquitatis. Quintò, & quod subiicit, Pax super Israel: de eo nos admonet, tum demum pacem fore ecclesie Christi plenam & perfectam, quando uiri declinantes, prauis & peruersis, putres pisces, hœdi petulci, & zizania de medio iustorum tollentur, & in sempiternum separabuntur. Tum demum in sempiterna pace ac felicitate, gaudio & lætitia quiescet ac deliciabitur uerus Israel, populus electorum & credentium bonorum & rectorum corde.

PSALMVS CXXVI

Canticum graduum.

Consolationis gratia uaticinatur spiritus sanctus, fore ut populus captiuitatis magna cum admiratione gentium liberatus à Domino, ingenti sit cum læticia & exultatione ad sua reuersurus.

Vm conuerterit Dominus captiuitatem Sionis, erimus ueluti somniantes.

Tunc replebitur risu os nostrum, & lingua nostra cantu: tunc dicent inter gentes, Magnificè egit Dominus cum illis.

Magnificè acturus est nobiscum Dominus, erimus latantes.

Conuertere Domine captiuitatem nostram, sicuti riuos aquarum in austro.

Qui seminant in lachrymis, cum cantico metent.

Qui eundo ibat, & flendo portabat traham sementariam, ueniens ueniet cum cantico, portans manipulos suos.

LECTIO. Cum conuerterit.) Græc. & Vulg. lat. & Hieron. & Iustinian. & Felix, & Pagnin. & Campensis, legunt alij, In conuertendo Dominus captiuitatem Sion: alij, Cum cōuerteret Dominus captiuitatem Sion. facti sumus, &c.

Vers. 1. Erimus ueluti somniantes.) Ebr. כחלבים. Græc. & Vulg. lat. Sicut consolati.

Vers. 3. Magnificè acturus est.) Græc. & Vulg. lat. Magnificauit Dominus facere nobiscum. Sic & Hieron. & Iustin. & Felix, & Pagninus.

Vers. 4. Sicuti riuos aquarum in austro.) Græc. reddit, ὡς χειμάρρως ἐν τῷ αὐστρῷ, id est, Sicut torrentes in austro. Vulgat. lat. Sicut torrens in austro. Hieron. Sicut riuus in austro. Iustinian. Veluti riuuli in arido. Pagnin. Sicut torrens in arido. Chald. Sicut conuertitur terra, quando abundant fluenta aquarum tempore siccitatis.

Vers. 6. Qui eundo ibat.) Ebraicè, וַיֵּלֶךְ וַיִּבְכּ וַיִּשָּׂא מִשָּׂא חֲדָשׁ חֲדָשׁ, id est, Eundo ibat, & fluendo portabat traham seminis. Græc. & Vulgat. lat. Euntes ibant, & flebant, mittentes semina sua. Hieron. Qui ambulans ibat, & flebat, portans ad seminandum sementem. Iustin. Ambulans ambulabit, & flebit portans charum semen. Felix: Iens ibit & flens, portans preciosum semen. Ad eundem modum & Pagninus. Et Camp. Hi enim solliciti ibant, & flentes portabant in sterilem illum agrum semen preciosum iacturi. Isti uocem מִשָּׂא, sumunt pro מַעֲדָה, id est, precioso: Kimhi Ebraeum sequuti, qui ad eum modum exponit: & ut sententiam suam confirmet, locum ex. 28. capite Iob, uersu 18. citat, ubi uocula illa מִשָּׂא, sic posita legitur, וַיִּבְכּוּ מִשָּׂא חֲדָשׁ חֲדָשׁ, id est, Et trahit sapientia præ margaritis: quem loquendi modum latinis incognitum, Germanis familiarem & usitatum esse constat. Illi dicunt, Und die vveyßheit zucht den per-